

การวิเคราะห์ฐานะการเงินของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานในประเทศไทย

นางสาว พรทิพย์ สิทธิสุข

001866

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการธนาคารและการเงิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

I16603679

ANALYSIS OF FINANCIAL POSITION OF SWEETENED CONDENSED
MILK INDUSTRY IN THAILAND

Miss Porntip Sittisook

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Department of Banking and Finance
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ฐานะการเงินของอุตสาหกรรมนมช่หาวาน
ในประเทศไทย

โดย นางสาว พรทิพย์ สิริสุข

ภาควิชา การธนาคารและการเงิน

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วลัย ขวลิขำรง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

Woraporn Sornka
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Woraporn Sornka
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ สังวร ปัญญาคิดถ)

Woraporn Sornka
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จีระมิตร)

Woraporn Sornka
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชดาวดี ภิระกนิษฐ)

Woraporn Sornka
..... กรรมการ
(นายณรงค์ ลือสกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ฐานะการเงินของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานในประเทศไทย
 ชื่อนิสิต นางสาว พรทิพย์ สิทธิสุข
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วลัย ชวดีดิลกขำ
 ภาควิชา การธนาคารและการเงิน
 ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมนมชั้นหวานจัดเป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าที่สำคัญอุตสาหกรรมหนึ่ง ซึ่งผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ โดยการส่งวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาทำการผลิตเอง ในระยะหลังราคาวัตถุดิบได้สูงขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้ผลิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะปัญหาค่าความสามารถในการทำกำไรเริ่มลดลง วิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งศึกษาถึงฐานะทางการเงินของผู้ผลิตทั้งหมดในอุตสาหกรรม โดยทำการวิเคราะห์ตัวเลขจากงบการเงินที่เปิดเผยต่อสาธารณชน รวมทั้งการศึกษาถึงภาวะโดยทั่วไปของอุตสาหกรรมนมชั้นหวาน การควบคุมราคาของรัฐบาล และประโยชน์ของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ สาระสำคัญโดยสำคัญของวิทยานิพนธ์มีดังนี้

บทที่ 1 และ 2 ศึกษาถึงภาวะโดยทั่วไปของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานในด้านการผลิต และการตลาด ปัจจุบันโรงงานผู้ผลิตนมชั้นหวานในประเทศไทย มี 4 แห่ง ซึ่งรวมกำลังการผลิตที่มีอยู่ทั้งหมดแล้วเกินกว่าความต้องการของผู้บริโภค การแข่งขันทางการตลาดที่มีในปัจจุบันจึงเป็นการแข่งขันเพื่อแย่งตลาดกันระหว่างบริษัททั้งสี่มากกว่าจะเป็นการแข่งขันเพื่อหาตลาดใหม่ สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตลาดนมชั้นหวานไม่ขยายออกไปเท่าที่ควร คือ ผู้บริโภคส่วนใหญ่เริ่มหันไปนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์นมประเภทอื่น เช่น นมสด นมระเหยน้ำก้นมากขึ้น ผู้ผลิตบางแห่งจึงแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มผลิตภัณฑ์เหล่านี้เข้าไปในสายผลิตภัณฑ์ของตน สำหรับในด้านการส่ง

ออกนั้น นมชั้นหวานยังนับว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณการผลิต

บทที่ 3 ศึกษาถึงโครงสร้างต้นทุนการผลิตของนมชั้นประเภทต่าง ๆ และพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อต้นทุนการผลิตมากที่สุดคือ ราคาของหางนมผง น้ำมันเนย และน้ำตาล เมื่อราคาราคาวัตถุดิบเหล่านี้เพิ่มสูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องปรับราคาจำหน่ายควบคุมให้สูงตาม แต่ในความเป็นจริง มักจะปรับราคาหลังจากที่วัตถุดิบสูงขึ้นแล้วเสมอ ทำให้ผู้ผลิตมีกำไรลดลง หรือขาดทุนในบางปี

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศได้ปีหนึ่ง ๆ หลายร้อยล้านบาท และยังเป็นอุตสาหกรรมที่ทำให้อุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับผลดีตามไปด้วย

บทที่ 4 วิเคราะห์ฐานะทางการเงินของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานจากอัตราส่วนทางการเงิน โดยวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัทในอุตสาหกรรมนมชั้นหวาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ วิเคราะห์สภาพคล่อง, สภาพเสถียร, ความสามารถในการทำกำไร และสมรรถภาพในการดำเนินงาน ผลสรุปจากการวิเคราะห์พบว่าบริษัทที่จัดอยู่ในเกณฑ์คือ บริษัทยูนิเด็คมิลค์ และบริษัทอุตสาหกรรมนมไทย ส่วนอีก 2 บริษัทคือบริษัทอุตสาหกรรมนมพระนคร อยู่ในระดับปานกลาง และบริษัทอุตสาหกรรมนมอลาสก้าจัดเป็นบริษัทที่น่าพอใจที่สุดในทุกบริษัทที่กล่าวมา นอกจากนี้ยังได้มีการวิเคราะห์แนวโน้มของอัตราส่วนทางการเงินแต่ละประเภทเพื่อให้เห็นการเคลื่อนไหวของอัตราส่วนต่าง ๆ ของแต่ละบริษัทเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรมในช่วงปี 2517 - 2521 ด้วย

บทที่ 5 ศึกษาถึงการบริหารเงินทุนของอุตสาหกรรมนมชั้นหวาน โดยการวิเคราะห์จากโครงสร้างของเงินทุน และงบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน พบว่าวิธีการจัดหาเงินทุนของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานยังไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ดี กล่าวคือมีการนำเงินทุนจากแหล่งระยะสั้นไปใช้ลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาว ทำให้อุตสาหกรรมมีความเสี่ยงสูงในการที่จะต้องชำระหนี้คืนให้ทันภายในกำหนดระยะเวลาอันสั้นโดยที่อุตสาหกรรมอาจจะไม่สามารถหมุนสินทรัพย์ถาวรเป็นเงินสดได้ทัน

บทที่ 6 เป็นบทสรุปปัญหาและข้อคิดเห็น ปัญหาทางการเงินที่สำคัญของอุตสาหกรรมนมชั้นหวานคือราคาวัตถุดิบสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นในขณะที่ราคาขายถูกควบคุมจากรัฐบาล อุตสาหกรรมนมชั้นหวานจึงทำอะไรได้ลดลง นอกจากนั้นแหล่งเงินทุนสำคัญที่อุตสาหกรรมนำมาใช้ในการดำเนินงานกว่าร้อยละ 60 มาจากหนี้สินระยะสั้น และในบางปียังนำมาใช้ลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวด้วย ถ้ามองจากบุคคลภายนอกอุตสาหกรรมนมชั้นหวานจะเป็นอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างเสี่ยงและให้ผลตอบแทนน้อย ทางแก้ปัญหาก็อาจทำได้คือ ควรปรับปรุงนโยบายการจัดการเงินทุนให้สอดคล้องกับอายุการใช้งานของสินทรัพย์ เช่นนำแหล่งเงินทุนระยะสั้นไปใช้ลงทุนในสินทรัพย์ระยะสั้น ส่วนปัญหาราคาวัตถุดิบสูงขึ้น โดยเฉพาะหางนมผงและน้ำมันเนยซึ่งต้องสั่งเข้าจากต่างประเทศนั้น ถ้ามีการส่งเสริมโครงการเลี้ยงโคนมภายในประเทศอย่างจริงจัง ให้สามารถผลิตนํ้านมดิบได้ในปริมาณมากพอที่จะใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตนมชั้นหวาน ก็จะช่วยผ่อนคลายปัญหาราคาวัตถุดิบลงได้ โครงการดังกล่าวต้องใช้เงินลงทุนสูงในระยะแรก แต่ถ้าทำได้จะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในระยะยาว

Thesis Title : Analysis of Financial Position of Sweetened
Condensed Milk Industry in Thailand

Name : Miss Porntip Sittisook

Thesis Advisor : Associate Professor Valaya Chavalittamrong

Department : Banking and Finance

Academic Year : 1979

ABSTRACT

Sweetened condensed milk industry is an important import substitution industry which produces goods to satisfy our domestic demand by importing raw materials from abroad. Recently prices of raw materials are increasing. So, the producers are faced with many problems especially the problem of decreasing profitability. The purpose of this thesis is to study about the financial positions of all producers in this industry by analyzing figures from their financial statements disclosed to the public. Moreover, it is the aim of this thesis to analyze the general situation of sweetened condensed milk industry, the government's price control and benefits which this industry give to our economy. Essential details of the thesis are as follows:

Chapter 1 and 2 The general situation of sweetened condensed milk industry is studied in relation to their production and

marketing. At present, there are only four companies which produce sweetened condensed milk. Their production capacities exceed consumers' demand. These four companies compete for their market shares. One reason, which hinders the expansion of this industry is that most consumers prefer other kinds of milk product such as fresh milk and evaporated milk to sweetened condensed milk. Some producers solve this problem by adding these products in their production lines. However the export of sweetened condensed milk industry is still too low in comparison to the supply in country.

Chapter 3 The cost of sweetened condensed milk is analyzed. The factors which have much influence on the cost of production are the prices of skimmed milk powder, butter fat and sugar. The costs of production increase with the increase in prices of these raw materials. Hence, the government must raise the controlled selling prices. As a matter of fact, the government always adjust the controlled prices after the increase of prices of raw materials. This reduces the producers' profit and in some years they may even suffer a loss.

Moreover, attempts have been made to analyze the benefits of the sweetened condensed milk industry to our economy. For one thing, the nation can thereby save a lot of foreign currencies each year in addition to the benefits it give to other related industries

Chapter 4 The financial position of sweetened condensed milk industry is analyzed by comparing each company's financial ratio with the standard ratio of an industry in order to find out their differences and causes of differences. The financial ratios analyzed are liquidity ratio leverage ratios, profitability ratios and efficiency ratios. These ratios indicate that the two companies which have good financial ratio are United Milk Company and Thai Dairy Company. Pranakorn Milk Company has fair grade financial ratio while Alaska Milk Company is classified as unfavorable.

Moreover, Trend analysis of financial ratios is studied in order to compare the movement of each company's financial ratio with the standard ratio of an industry during the period of 1974 - 1978.

Chapter 5 Fund management of sweetened condensed milk industry is studied by analyzing the capital structure and sources and uses of funds statement. This analysis indicates that the method of financing of sweetened condensed milk industry is not a good one. The industry use short - term loans to finance permanent assets. This method is risky because short - term loans mature in less than a year, and the industry may have problems in converting permanent assets into cash when the loans mature.

9

Chapter 6 All problems and suggestions are concluded in this chapter. The important financial problem, that the sweetened condensed milk industry faces, is an increase in prices of raw materials while the selling prices are controlled by the government. This reduces the producers' profit. Moreover, more than 60 percent of the important sweetened condensed milk's source of fund comes from short - term loans, and in some years it is invested in permanent asset. People may think that the sweetened condensed milk industry is risky and has low profit. The writer suggests that this industry ought to adjust the method of financing with the used - time of assets; for examples, to invest short - term fund in current asset, long - term fund in permanent asset. As for the problem of increased prices of raw materials, especially skimmed milk powder and butter fat which are imported from abroad, if the government really supports milch cow farming project, sufficient fresh milk will be available to be used as raw material for producing sweetened condensed milk. This may solve the problem of rising prices of raw materials. At the start of the project a large sum of money is required but in the long run it may be worth - while for the investment.

กิติกรรมประกาศ

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณณรงค์ ลือสกุล ผู้จัดการฝ่ายการเงินบริษัทอุตสาหกรรมไทย จำกัด ซึ่งเป็นกรรมการท่านหนึ่งในการตรวจวิทยานิพนธ์นี้ ที่ไ้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนตรวจสอบข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้ ซึ่งถ้าไม่ได้รับความกรุณาจากท่านแล้ว วิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็ยากที่จะสำเร็จลงได้ พร้อมกันนี้ผู้เขียนก็ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัย ขวณิชารัง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ไ้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้เขียน

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดำรง ปัญญาติกุล ประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิระมิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฑดาวดี มีนะกนิษฐ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หากปราศจากความช่วยเหลือ และการสนับสนุนของท่านที่ก้าวมาข้างต้น วิทยานิพนธ์นี้คงยากที่จะบรรลุผลสำเร็จ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ง
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ข
 กิติกรรมประกาศ ฉ
 รายการตารางประกอบ ช
 รายการรูปประกอบ ฉ
 บทที่

1 บทนำ 1
 ความสำคัญของเรื่อง 1
 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1
 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา 2
 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา 2
 ข้อจำกัดในการวิเคราะห์ 3
 2 ภาวะโดยทั่วไปของอุตสาหกรรม 4
 ประเภทของผลิตภัณฑ์นมข้น 4
 กรรมวิธีการผลิตนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ 9
 คุณสมบัติของนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ 19
 ภาวะการผลิตของอุตสาหกรรมนมข้นหวาน 20
 จำนวนโรงงานผู้ประกอบอุตสาหกรรมนมข้นหวาน 20
 กำลังการผลิตและปริมาณการผลิต 21
 เงินทุนและแรงงาน 25
 ภาวะการตลาดของอุตสาหกรรมนมข้นหวาน 29
 ลักษณะตลาดของผลิตภัณฑ์นมข้นหวาน 29

	วิธีทางการจำหน่ายนมข้นหวาน	31
	ความต้องการนมข้น	35
	ลักษณะการบริโภคผลิตภัณฑ์นม	35
	ปริมาณการบริโภคนมข้นภายในประเทศ	37
	การนำเข้าและส่งออก	41
3	ต้นทุนการผลิตและการควบคุมราคาจำหน่าย	47
	โครงสร้างต้นทุนของผู้ผลิต	53
	ผลกระทบของอุตสาหกรรมนมข้นหวานที่มีต่อเศรษฐกิจ ของประเทศไทย	59
	สาเหตุที่ไม่สามารถใช้น้ำนมดิบภายในประเทศมาผลิต นมข้นหวาน	62
	การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย	63
	ปัญหาการเลี้ยงโคนม	66
	แนวโน้มของการบริโภคนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ	68
4	ดัชนีทางการเงินของอุตสาหกรรมนมข้นหวาน	73
	กลุ่มผู้ใช้อัตราส่วนทางการเงิน	73
	ลักษณะของการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน	74
	ชนิดของอัตราส่วนทางการเงิน	75
	ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์	77
	การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของแต่ละบริษัท	77
	การวิเคราะห์เพื่อหาอัตราส่วนมาตรฐานของอุตสาหกรรม	95
	การวิเคราะห์แนวโน้ม	97
	ข้อบกพร่องของการใช้อัตราส่วนทางการเงิน	116

บทที่	หน้า
5 การบริหารเงินทุนของอุตสาหกรรมนมชนทวาน	124
โครงสร้างของเงินทุน	124
วิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน	129
6 สรุปปัญหาและข้อคิดเห็น	139
ปัญหา	139
ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา	140
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	147
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

ตารางที่	หัวข้อเรื่อง	หน้า
1	ส่วนผสมของนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ	8
2	กำลังการผลิตและปริมาณการผลิตนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ ปี 2518 - 2521 (หน่วย : ตัน)	23
3	ปริมาณการผลิตนมข้นหวานและนมระเหยน้ำปี 2515-2521 (หน่วย : ตัน)	24
4	แสดงทุนจดทะเบียนและสินทรัพย์ของผู้ผลิตนมข้นหวาน	27
5	แสดงที่ตั้งโรงงาน สำนักงาน และลักษณะการถือหุ้น	28
6	รายชื่อตัวแทนจำหน่ายของบริษัทผู้ผลิตนมข้นหวาน	34
7	ปริมาณการบริโภคนมข้นหวานภายในประเทศ	39
8	ปริมาณการบริโภคนมระเหยน้ำภายในประเทศ	40
9	ปริมาณ, มูลค่านำเข้าและส่งออกของนมข้นหวานปี 2510-2521	43
10	ประเทศที่มีการส่งออกและนำเข้าของนมข้นหวาน	44
11	ปริมาณและมูลค่าส่งออกของนมข้นประเภทต่าง ๆ	45
12	ปริมาณและมูลค่านมข้นประเภทต่าง ๆ ที่นำเข้า	46
13	ปริมาณการนำเข้าของวัตถุดิบที่สำคัญ	48
14	โครงสร้างต้นทุนการผลิต	53
15	ราคาควบคุมนมข้นประเภทต่าง ๆ ปี 2514 - 2516	54
16	ราคาควบคุมนมข้นประเภทต่าง ๆ ปี 2517	56
17	ราคาควบคุมนมข้นประเภทต่าง ๆ เมื่อ 27 มิถุนายน 2522	58
18	แนวโน้มการบริโภคนมข้นหวาน	69
19	แนวโน้มการบริโภคนมระเหยน้ำ	70

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1. อุปกรณ์ในการผลิตนมข้นหวาน	13
2. แสดงการเปรียบเทียบกรรมวิธีผลิตนมข้นหวานและนมระเหยน้ำ .	18
3. ผังแสดงวิธีทางการจำหน่ายนมข้นหวาน	33
4. กราฟแสดงแนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของบริษัท อุตสาหกรรม นมไทย จำกัด	100
5. กราฟแสดงแนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของบริษัท อู่ไขเค็มมิลค์ จำกัด	104
6. กราฟแสดงแนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของบริษัท อุตสาหกรรม นมพระนคร จำกัด	108
7. กราฟแสดงแนวโน้มอัตราส่วนทางการเงินของบริษัท อุตสาหกรรม นมอลาสกา จำกัด	113